

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș	Prețuri în exemplar:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicații oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 12 Lei
Pe jumătate de an 80 „		„ 180 „
Pe un pătrar de an 40 „		„ 200 „
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei		

Biserica noastră și cărturarii ei.

Biserica ortodoxă română, sub impulsul vremii și conștiință de covârșitoarea importanță pe care o are în viața neamului nostru, a început lupta pentru trezirea conștiinței religioase-morale. A început această luptă cu un scop bine determinat. Biserica să re-trăiască timpurile patriarhale, când cărturarul alături de meseriaș și plugar sorbeau cu ușașă apa cea dătătoare de viață, învățătura mântuitoare a lui Christos.

În masa credincioșilor a existat și continuă să existe încă opinia atât de greșită, că misiunea aparține exclusiv ierarhiei bisericești, iar poporul credincios este dator să-i dea acesteia doar sprijinul său moral și material.

Este adevărat, că din cele mai vechi timpuri Biserica a învățat, că obligațiunea supremă de a învăța aparține episcopului — ca succesor direct al apostolilor — și preotului — ca împuternicit al celor dintâi prin taina hirotoniei. Dovezi despre acest fapt găsim în sf. canoane, așa can. 64 al sin. VI ecumenic, ordonă: „Nu se cuvine laicului să vorbească în fața poporului sau să învețe și astfel să-și asume demnitatea de învățator, ci să se supună celor ce au acest rang dela Domnul, să-și deschidă urechea către cei ce au primit harul de a învăța, dela aceștia să se învețe cele dumnezeiești”, iar can. 102 al aceluiaș sinod zice: „Dorința lui Dumnezeu și grija celui ce a primit conducerea turmei duhovnicești este, ca să întoarcă oaia cea rătăcită și să vindece pe cea mușcată de șarpe”.

Cu toate acestea practica de veacuri n'a exclus dela viața bisericească pe mireni, ci dimpotrivă. În decursul vieții noastre bisericești, vedem poporul laic participând la diferitele lucrări ale Bisericii, ex. la alegerea apostolului Matia, la alegerea diaconilor, presbiterilor și episcopilor, iar sf. Ciprian zice: „Poporul are deplină putere precum în a alege pe cei

demni pentru preoție, tot așa și în a refuza celor nevrednici admiterea la această treaptă”.

Cel mai tipic exemplu din care putem vedea participarea poporului laic la viața religioasă este sinodul Florentin (1438—39) — sinod ridicat de catolici la rangul de ecumenic — și la care au participat și delegați ai Bisericii ortodoxe, ca Isidor, mitropolit rusec. Hotărârile acestui sinod au fost acceptate și subscrise de delegații ortodocșilor, dar poporul din Constantinopol și Moscova a respins, ca eretice nouile dogme inventate de catolici. Deci numai mulțumită poporului s'a salvat dreapta credință ortodoxă, căci el a anulat opera ierarhilor pe cari i-a alungat din scaunele lor.

Marele organizator al Bisericii din Ardeal, Mitropolitul Andre: Șaguna, conștient de importanța laicilor în păstrarea credinței ortodoxe și în lupta ei contra ateismului și a curentelor schismatico-sectare, a legat mai strâns pe clerici și laici, căci în corporațiunile bisericești alături de clerici iau parte și laicii, ba chiar numărul lor e preponderant. Numai mulțumită acestui fapt Biserica din Ardeal — grupându-se în jurul ei toate energiile de cari a putut dispune națiunea noastră — a putut fi chivotul în care s'a păstrat cu sfințenie naționalitatea și legea strămoșească.

A venit însă cataclismul mondial, care pe lângă puținel bine a adus asupra noastră o mulțime de rele, sau cum zice un cunoscător al stărilor dela noi: „Pe urma vărsării de sânge, noi ce am câștigat în suprafață am pierdut în adâncime”. Trăim vremuri grele, trăim epoca perturbațiunilor sociale excepționale, când omul sleit de puteri se vede neputincios ca să rezolve singur problemele mari ce-i vin în cale.

Războiul mondial a distrus viața religioasă morală pretutindea. Mai ales la noi, deîndată ce ne-am văzut descătușați din lanțul robiei milenare, ne mai având un dușman politic, în fața căruia am stat strâns uniți: cărturar și plugar, laic și cleric; ne-am despărțit, ne-am divizat, laicii au zis: ierarhia este da-

toare să mențină credința în popor, pentru noi s'au deschis de acum alte orizonturi.

Astfel a început un proces de separațiune. Dacă plugarul nu s'a înstreinat cu totul de Biserică aceasta se datorește faptului, că satul este mai conservativ și ține bine ce a prins odată, dar intelectualul s'a despărțit cu totul de ea și s'a aruncat în vâltoarea orașelor, căci orașul absoarbe și cucerește cu pseudo-cultura lui tot ce e străin și lepădat de lume.

Rezultatul? Lumea s'a sălbăticit și aleargă după o vieță ușoară și bogată, o vieță veselă și luxoasă și pentru a-și ajunge scopul crede, că toate mijloacele sunt bune. Nu ne dăm seama, că: „satisfacerea plăcerilor micșorează rezistența omului de a năzui, iar trebuințele nesatisfăcute îl împing înainte, îi dau putere să reziste“ (Bismark). Degenerarea morală a cuprins toată țara, la oraș ca și la sat, în mrejele ei au căzut tineri și bătrâni, bogat și sărac, femei și bărbat, așa că și la noi se poate aplica proverbul rus: „Până când trăznetul nu va izbi, omul nu-și va face semnul crucii“.

Cu toții uităm, că vieța are ca izvor al său sufletul omului, că omul este făuritorul vieții. Vieța e produsul sufletului omenesc și criza actuală dovedește tocmai de criza sufletului omenesc. De aceea cei ce se gândesc la îndepărtarea acestei stări anormale trebuie să afle mijloace eficiente pentru însănătoșirea sufletului nostru bolnav. Și unde putem găsi o asemenea minune?

Numai Biserica cu mijloacele sale curățitoare și sfințitoare poate să vindece boala de care suferă sufletul nostru. Și cum Biserica cuprinde pe cler și pe credincioși, toți suntem datori să ne punem în serviciul și la dispoziția Bisericii spre a-i asigura acesteia reușita în acțiunea ce o întreprinde pentru binele comun. Se vor găsi unii cari vor zice: situația Bisericii e prea rea. Dar atunci datoria noastră va fi ca dragostea noastră să fie și mai mare și cu atât mai grabnic să-i sărim într'ajutor să despotmolim corabia Bisericii noastre.

Creștinul, a cărui vieță preotul intenționează a o rezidi conform vieții Mântuitorului, rămâne rece la chemarea adresată de păstorul său, căci trăește într'un mediu păgân și asfixiant, el este molipsit de cel mai cras și sfidător indiferentism. Ori câtă abnegație s'ar arăta din partea preoșimii, munca ei va fi răsplătită cu prea puțină rodnicie, căci frontul militant al Bisericii nefiind sprijinit în spate de rezervele credincioșilor, rămâne descoperit pentru orice atac ce ar veni din partea imoralității și a indiferentismului religios. Apostolatul creștin pare că-și seamănă semănța sa dumnezească într'un ogor sterp și neroditor.

Ne vom întreba: cine poate ca preotului creștin să-i formeze scut, să-i servească de rezervă, să-i fie acoperitor la descoperirile provocate de multiplele atacuri ale dușmanilor?

Un singur răspuns: Cărturarii, pătura intelectuală! Intelectualitatea este creerea poporului, este sufletul lui. Cărturarii au rolul capului pentru trup în viața unui popor. „Dela cap peștele se strică“, precum tot de aci pleacă gândul cel bun, dela el pleacă credința, fapta cea bună ca și cea rea.

Biserica noastră cere întreg sufletul cărturarilor pentru Christos. Ei să fie alături de preoți și cu ei, aceștia să devină ostași credincioși ai Mântuitorului și să se hrănească cu gândire și simțire creștinească.

Să vorbim deschis: dela vre-o zece ani încoace, majoritatea intelectualilor nu au prea fost cu sufletele lor lângă Biserica lui Christos, decât cu puține excepțiuni. Ce este mai mult, aceștia nu numai că n'au stat în ajutorul preotului, ci au refuzat să-i de acestuia vre'un ajutor, ba pe alocurea au căutat ca să-l defaime în fața celor cu suflete nevinovate, cari aveau respect cel puțin față de oficiu dacă nu de persoană.

Cu câtă durere sufletească vedea orice creștin această acțiune a fiilor Bisericii ortodoxe, când făceau comparațiune cu alte confesiuni, unde intelectualii dădeau tot concursul Bisericii lor. De aceea cu o nespusă bucurie, acelaș creștin a primit știrea apărută în ziare, că din Metropola Ardealului a pornit o „Chemare“ adresată de către cunoscutul om de știință: Profesorul universitar *Sextil Pușcariu*, având alături de sine toată floarea cărturarilor din Ardeal și Banat, către toți mireni ortodocși.

În această „Chemare“ găsim arătată toată contribuția ce a dat-o Biserica pentru păstrarea naționalității și a credinței în Ardeal și Banat, aci găsim intențiunea urmărită de comitetul de inițiativă: „Voim să apărăm *Națiunea întregită*, trebuie apărută *ortodoxia*, care rămâne și în viitor, ceea ce a fost în tot trecutul nostru: *puterea nebiruită de echilibrare sufletească a poporului românesc*. Apoi se arată, că impasul în care se găsește Biserica și Națiunea: „reclamă concentrarea energiilor mirenești, în cadre noi și moderne“.

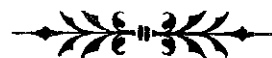
Ne bucură faptul acesta pentru că sperăm, ca de acum înainte binevestitorii rânduiți ai dumnezeității Evangheliei, vor fi scutiți de bănuiala, de multe ori întemeiată, că își fac „datoria“ din interes material și profesional și nu din iubire către mântuitorul sufletelor noastre.

Cu o mare bucurie vom vedea acest F. O. R., atunci când va păși la realizări pipăibile.

Până atunci, îi zicem din toată inima:

Vivat, Crescat, Floreat.

Traian Coșeriu

**Dr. Aurel Cosma junior: Bănăţeni de altă dată,
vol. I. 42 de figuri bănăţene — Timişoara,
1933. pp. 142.**

De: Prof. C. Rudneanu.

Trecutul nostru bănăţean începe tot mai mult să fie evidenţiat. Istoria Banatului, cuprinde şi rînd îndelungat al evenimentelor, determinat de oamenii luminaţi pe cari i-a dat acest mîndru colţ de ţară. Ilustrarea faptelor istorice, scoaterea de sub colb a documentelor pline de fapte eroice — iată datoria fiecărui bănăţean cult —....

De curînd apărută cartea d-lui Dr. Aurel Cosma junior: „*Bănăţeni de altă dată*“ vol. I. ne face să ne gândim serios la o mulţime de probleme specifice ale Banatului. Şi primul pas spre un drum greoi, dar plin de entuziasm ni-l arată dl Dr. Cosma junior, fiindcă ne descoperă din trecutul Banatului nostru 42 de figuri, reprezentînd biografiile dimpreună cu fotografiile celor mai iluștri bărbați bănăţeni.

Cartea dlui Dr. Cosma junior, ne pune în faţa unei realităţi a Banatului: *a celui mai scump trecut, cu oamenii cei mai luminaţi*, cari au jucat un rol determinat — în viaţa naţională, bisericească, şcolară, a poporului din Banat.

Figurile mari ale Banatului nu s'au stins; ele trăesc aveau în sufletele noastre ale acelor; cari înţelegem să ne nutrim din patrimoniul lor sfînt — iată scopul lucrării dlui Dr. Aurel Cosma junior. În „*Bănăţeni de altă dată*“ găsim străduinţa, gândul şi realizările făcute de oamniul plini de iubire de neam şi de entuziasm literar.

Mulţi dintre bănăţenii de azi se vor mira cînd vor citi faptele şi luptele naţionale ale atîtor cărturari eşiţi din pămîntul acesta. Dacă vor fi multe din biografiile bănăţenilor cunoscute, atunci foarte multe din fotografiile ce ni-le prezintă dl Dr. Aurel Cosma junior, nu vor fi fost cunoscute. Cît de greu e unui cercetător, care în viaţa lui n'a văzut şi nu-l cunoaşte pe acela, despre care vorbeşte. O mare lacună a fost pe deplin evidenţiată prin publicarea fotografiilor bărbaţilor iluștri ai Banatului. Cartea începe cu fotografia şi biografia marelui luptător bănăţean, care cu sacrificiile vieţii sale a căutat să-şi lumineze neamul din Banat, — publicînd şi însemnate lucrări pentru înţelegerea şi mîngîierea Românilor bănăţeni, e învăţatul dascăl „*Mihai Roşu*“ (1750-1822); urmează figura măreaţă a luminatului pedagog

Constantin Diaconovici-Loga (1770-1850) din Caransebeş; apoi urmează fotografiile şi biografiile a lui *Pavel Iorgovici Brîncoveanu* (1764-1808) *Eutimie Murgu* (1805-1870) *Vicenţiu Babeş* (1821-1907) *Simeon Mangiuca* (1831-1890); *Iulian Grozescu* (1839-1872) *Nicolae Tincu-Velea* (1814-1867) *Meletie Drăghici* (1814-1891) *Pavel Rotariu* 1840-1919; *Gruia Liuba Murgu* (1845-1877) *Nicolae Coşariu* (1842-1903) *George Ardelean* (1837-1909) *Dr. Alexandru Mocioni* (1841-1909) *Dr. Cornel Diaconovich* (1859-1923) *Traian Lungu* (1830-1917) *Dna Emilia Lungu-Puhallo* (1853-1932) *Iosif Tempea* (1836-1927) *Dr. Valeriu Branişce* (1869-1828) *Coriolan Brediceanu* (1849-1909) *Dr. Gheorghe Popovici* (1862-1927) *Dr. Aurel Văleanu* (1869-1929) *Ioan Vidu* (1863-1931) *Dr. Ştefan Petroviciu* (1859-1922) *Dr. Petru Barbu* (născ. 1864) *Mihail Gaşpar* (1881-1929) *Dr. Ioan Sârbu* (1865-1922) *Petru Bandu* 1875-1920) *George Cătană* (născ. 1865) *Damaschin Cosma* (1844-1915) *Dr. Aurel Cosma* (1844-1931) *Dr. Avram Imbroane* născ. în (1880) *Dr. Mihai Gropşianu* (născ. 1869) *Dr. Petru Corneanu* (născ. 1864) *Arhiereul Filaret Musta* (1839-1930) *Gherasim Sârbu* (1856-1932) *Gheorghe Jianu* (născ. 1866) *Teodor Pocan* (1839-1909) *Dr. Atanasie Marienescu* (1830-1915) *Patriciu Drăgălina* (1849-1917) *Victor Vlad Delamarina* (1870-1896) *Traian Grozavescu* (1895-1927).

Aceste 42 de figuri bănăţene ne sunt redată cu toată înţelegerea unor biografii şi cu o scurtă apreciere din partea autorului, care nu se mărgineşte numai să însuşească datele şi operele ci ne dă reflexii şi mici caracterizări, pe baza cărora istoricii — şi istoricii literari ai Banatului pot desprinde firul conducător al unor epoci de seamă, pline de avînt cultural, bisericesc, naţional, pe care l-au trăit Româniul bănăţenii.

Fotografiile şi biografiile celor 42 de figuri bănăţene, constituie ideea aprigă de *bănăţenism* pe care o accentuiază tot mai mult *tinera generaţie a Banatului*, ea trebuie să fie *sufletul* călăuzitor al tuturor Românilor de bine din Banat.

Cartea dlui Dr. Aurel Cosma junior, „*Bănăţeni de altă dată*“ e un scump talisman al Banatului nostru, de aceea ea nu trebuie să lipsească de pe masa bunilor noştri români bănăţeni — fiindcă suntem datori să ne cunoaştem pe scumpul noştri luminători, pe acei eroi ai românismului, cari fie că au eșit de aici din Banat, au lucrat şi au murit cu dorul pămîntului bănăţean....

Figurile bănăţene relatate de dl Dr. Cosma junior și cele pe cari ni le va da în volumele viitoare, sunt contribuțiile fidele ce le-a dat Banatul în unirea cea mare a neamului românesc! Există un orgoliu pe deplin justificat, — el trebuie manifestat sub forma culturii specifice a Banatului, tot mai mult!!!

Grozavă Belarecă!

— Imn —

Grozavă Belarecă turbat mâni valul tău!
— tu bici de răsplătire mânat de Dumnezeu —
cu graiul tău de ape mă chemi spre vremi trecute;
în versu-mi se încheagă dureri, năcazuri mute.

*

Din vremi îndepărtate spre țarm pietros de ape
veniau ciobanii Romei în tine să adape
și cai zoliși de drumuri, cirezi, turme de vite
aici la'npletitură de drumuri împărțite.*

Când Roma și retrăsese grijirea de cei mulți
se coborau adesea din munți pleșuvi, cărunți
păstori — străbunii noștri — vestiți de-odinioară,
să își zdrobiască grâul la râșniță și moară.

Vorbește astăzi brazda din răscolit pământ,
vorbesc monede, scule, relicvii de mormânt
de-acele vremi de slavă, apuse pentru veci,
când exilații Romei urcau pe-aici poteci...

Și neamuri peste neamuri streine se'npânzără,
al „fericitei Dacii” cuprins îl năpădiră,
sātuțe înjghebară cu toții la olaltă
pe țarmul tău de piatră, strămoșii de-altădată.

*

Din vremi de mult uitate, săuțe drag al meu,
te-au înjghebat strămoșii, micuțe Globurău.
Ai fost frumos alt-dată și numele de râu
l-au dat și oameni lacomi și dreptul Dumnezeu.
Întunecații codrii îți adumbreau alt-dată
zăvoaie, lunci și goluri înprejmuite'n piatră.

Voind să țină pieptul puhoaielor de Turci,
creștină'n pârăteasă zidi apoi atunci**
cazarmă cu tărie, biserică de piatră
în tine mic săuțe, cu faimă altădată.

Eu azi îmi plec ghenunchii pe trepți de-altar strein;
— streinii'l ridicăru cu gând lacom, hain,
să ne-amăgească moșii de neamul românesc
să'nbrăfișeze lege și cult papiștășesc.

*

Grozavă Belareca, sălbatic și crud râu!
schumbat-ai mult săuțul prin valul fără frâu;
ai șters în o clipeală cazarma din vechime
și satu'a treia parte făcutu-l-ai ruine...

* Lângă țarmul Belarecii era zidit castrul roman „Ad Mediam”.

** Maria Teresia în a. 1775.

Acum sunt anii șapte, trimis-ai grei nastapi
și-ai început spre-avlia bisericii să sapi...

Din nou în vara asta trimis-ai turbat valul,
spre morminția noastră sodomi mereu tu malul

Grozavă Belarecă — eu rogu-mă azi fie —
comoara mea mai scumpă e-aici în morminție;
sunt trei morminte scumpe'ndaluite'n jele;
ear'între ele-odihnă dorirea-și vieții mele.

Strunește-ți Belarecă! strunește-ți valul greu,
așteaptă până'icea odihnă-afla-voi eu...
Atunci să geamă cerul! În ropote de ape
turbatul val al tău sub patru gropi să sape!
Trimite Belarecă nastapii tăi mai grei
și poartă-mă'mpreună cu trei copii ai mei!
Cu valul tău năprasnic ne du'n adânc de ape
și groapa noast' la una tu fă-ne-o să se sape!

IOSIF DELAGLOB.

Ședința Consiliului eparhial.

Consiliul eparhial s'a întrunit Miercuri, în 22 Februarie a. c. în ședința comună a celor trei secții. În această ședință s'a comunicat hotărârea Sfântului Sinod din 2 Decembrie 1932 în chestiunea mutării sediului episcopiei Caransebeșului la Timișoara.

Consiliul eparhial a luat în această cauză următoarea hotărâre.

Recunoscând necesitatea reînființării episcopioilor noastre istorice din trecut, este pentru punerea în aplicare a concluzului congresual Nr. 64 din 1900, prin care s'a decretat de către congresul național-bisericesc al Mitropoliei noastre înființarea episcopiei din Timișoara și astfel este pentru reînființarea și respective reactivarea episcopiei istorice a Timișorii.

În ce privește episcopia noastră s'a hotărât menținerea ei cu sediul la Caransebeș.

*

În urma celor de sus ne surprinde că unele ziare au comunicat în mod greșit, că s'ar fi hotărât mutarea sediului.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la Librăria Diecezană.

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de **Isaia Suru.**

Apoi Statul român național ortodox și-a nesocolit și o parte din alte drepturi în favorul Vaticanului¹⁾. Așa, cu privire la cetățenia și instituirea clerului — pot fi instituiți și cetățeni străini și acest drept de instituire nu-l exercită Statul singur — după cum trebuia să fie exercitat — ci-l împarte cu Vaticanul; nu mai puțin privilegiat a fost Vaticanul și în ceace privește regimul școlar, seminariile fiind numai sub conducerea episcopilor catolici, fără vre-un amestec sau intervenție din partea Statului iar limba de predare în școlile particulare conduse de călugării catolici, să fie cea fixată de ei — ori, din 45 de școli secundare călugărești, abia în una singură limba de predare, e cea română. Prin aceasta Statul român din punct de vedere național pierde foarte mult. Apoi a renunțat la drepturile sale de proprietate a unor averi foarte mari, pe cari Biserica catolică le ținea cu titlu de uzufruct — deci nu era ea proprietară ci Statul, în fosta Ungarie, din renta de expropriere, formând acel *fond faimos* de peste jumătate miliard, numit „patrimoniu sacru“, pe când Bisericii Române Ortodoxe, deposedată de averi imense în 1864, nu i-s'a dat nimic, decât pe hârtie. Pe lângă toate acestea Bisericii catolice i-s'a mai dat și alte multe favoruri.

Iată cum catolicismul a fost ajutat materialmente mai mult ca oricare cult. În concluzie putem afirma, că Statul nostru prin concordat a privilegiat cultul catolic atât din punct de vedere juridic cât și din punct de vedere material, deschizând „toate căile de ofensivă“ contra Bisericii ortodoxe. Astfel țara noastră este și va fi în slujba prozelitismului catolic — țara, care nu e altceva decât organizația juridică a națiunii române ortodoxe. Iar catolicismul fiind ceva străin de sufletul neamului nu va va pătrunde în el niciodată, dar fiind ofensiv și agresiv va produce lupte confesionale, turburări, cum s'au văzut și cu prilejul ratificării concordatului, — dar atunci când va începe să-și dea roadele?! — cari numai la *progresul și consolidarea Statului nostru român, cu caracter național ortodox, nu vor contribui!* Biserica ortodoxă română prin glasul ierarhilor săi și-a făcut datoria, a protestat împotriva acestui concordat și își va face această datorie și în viitor de câte ori va avea ocazie și de câte ori interesele neamului

o va cere. Aceasta a făcut-o, și o va face și în viitor, nu din gelozie, sau din egoism, și nici din trică de catolicism, ci din îngrijorarea părintească pe care o are pentru fii ei, pe cari i-a crescut și din convingerea, că interesele acestui neam și în viitor sunt indisolubil legate de ortodoxie — sufletul neamului — tot așa ca și în trecut. Precum în trecut, preoții ortodoxi au știut să-și apere neamul când era periclitat, fie suferind foame, temniță sau moarte, și în viitor va ști să-și îndeplinească datoria!

Statul român, trebuie să țină seamă de aceste proteste bine justificate și să ștergă această pată din istoria Țării românești, *pată concordatului*, ca nu cumva, această buruiiană să înceapă să aducă rod, căci atunci poate va fi prea târziu.

Cei chemați să ia aminte, ca ceasul să nu treacă de cel al unsprezecelea!

(Sfârșit)

Pavel...

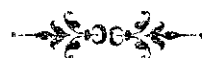
de: **Ioan Rachitoviciu.**

Unda mării blând sărută portocalul nins de floare...
Când crepusculul de ziuă peste ape foc împarte,
Din Cilicia, — ca șoimul, cu priviri spăimântătoare
A plecat temutul Saul, spre Damasc — cu gând de moarte.

Pe-unde trece, de-a lui teamă tamariscul se sfiește!..
Turturelele-și iau zborul de-al său mers vijelios,
Marea-și potolește valul când pe țărm ei se oprește
Și cu pumnii amenință, sfânta legă-a lui Christos. —

Dar, cum merge plin de ură, o lumină-l împresoară!..
O minune nevăzută, a puterilor cerești,
Ii ia ochilor vederea și în pulbere-l doboară; —
Iar un glas îi strigă: „Saul, pentru ce mă prigonești“!?

Și'n Damasc unde plecat'a pe creștini să-i prigonească,
S'a trezit la Anania, — pocăit, cu fruntea'n jos;
Căci strângând la pieptu-l crucea, a murit să se renască
Și de-acolo, pleacă'n lume „Pavel, singa lui Christos“!.

1) Toate aceste chestii sunt pe larg dezvoltate în broșurile:
I. P. S. Dr. Nicolae Bălan, Dr. I. Mateiu și T. Popescu.

Nu sărută icoanele sfinte.

Cred că fiecare preot a observat că unii oameni nu sărută icoanele sfinților puse pe tetrapod lângă sfânta Eevanghelie, poate marginea sau rama lor. Presupun acei închipuiți, că ușor s'ar putea molipsi de vreo boală, sărutând în urma altora. Observând că unii perzistă în rătăcirea lor, un preot s'a adresat odată către cei prezenți spunându-le cam acestea: Ce ați zice, dacă preotul în loc de icoană ar scoate în sărbători rama ei și ar pune-o înainte spre sărutare? Care părinte, văzând icoana fiului său mort sau dispărut, va săruta rama și nu chipul fiului său? Cine nu a auzit de icoanele făcătoare de minuni ce să păstrează în diferitele mănăstiri sfinte, pe cari sărutându-le și numai atingându-le creștini, s'au tămăduit de diferite boale. Care va mânca coaja și nu sâmburii dela nucă? Care om s'a molipsit cândva din casa Domnului? Oare n'ați cetit ce zic sfinții părinți, autorii cărților sfinte noastre biserici, în Mineul luni Septembrie: Pe ceice nu sărută icoana Ta Fecioară cu credință curată, surpă-i pe ei ca pe unii ce sunt fără de Dumnezeu și dă-i pe ei Gheenei. Cred că aceeaș osândă așteaptă și pe ceice nu sărută icoanele sfinților.

Nicolae Văleanu
preot.

Poșta Consiliului Eparhial.

În Pastorală arhierescă Nr. 35 Pres, către Cler și popor din prilejul începerii Postului Sfințelor Paști s'au făcut la tipărire două omisiuni și anume: 1. La pagina primă în aliniatul al treilea, șirul penultim al acestui aliniat s'au omis cuvintele: „să umblăm în lumină, ca să dovedim“... care cuvinte au să urmeze, după cuvintele:..... să nu rătăcim prin întunerecul lumii, prin păcate, ci...“ Astfel acest loc ar suna așa: „să nu rătăcim prin întunerecul lumii, prin păcate, ci să umblăm în lumină, ca să dobândim, să avem lumina vieții“...

2. Din pagina a doua, șirul al doilea din primul aliniat, s'au omis cuvintele: „domnind asupra lor“, cari cuvinte au să urmeze după cuvintele:..... stăpân asupra lor“. Așa că acolo este a se ceti.... stăpân asupra lor, domnind asupra lor, de aceea și zice....

Onorata Preoțime e poftită să facă în Pastorală aceste întregiri.

Onorații Domni preoți

cari au primit calendare spre desfacere și încă nu le-au vândut, sunt rugați a le restitui de urgență Bibliotecii Diecezane.

ȘTIRI

Locale.

Predici și conferințe religioase în catedrala din Caransebeș. La Duminică Vameșului și Fariseului a predicat la sf. liturgie parohul *Petru Bancea* iar la vecernie profesorul de Teologie *Zeno Munteanu*, diacon. La Duminică Fiului rătăcit profesorul de Liceu, *Filip Pop* presbiter. După amiază parohul *Petru Bancea*. Duminică, părintele *Bancea* a arătat importanța evangheliei, care vorbește de a doua și vecinica judecată. Profesorul de teologie *Isaia Suru*, la vecernie, desvoltă antiteza celor două omeniri — respective tabere justițiablele dela judecata finală.

În rezumat conferința dsale a avut următorul cuprins:

Plecând dela evanghelia zilei, descrie în culori cât se poate de vii înfricoșatul tablou al judecății viitoare, când Divinul Judecător va sta pe tronul măririi, despărțind oile de capre, pe cei drepti de cei păcătoși. Ori care creștin preocupat de gândul mântuirii sale, are datoria să se întrebe în fața acestui tablou, unde va merge sufletul său după moarte. Două sunt drumurile pe cari putem merge în această viață: unul e cel luminat de învățăturile Mântuitorului, iar celalalt e cel întunecat, al păcatelor Satanei. Numai cei ce împlinesc porunca divină de a face fapte de milostenie, faptele îndurării trupești și sufletești, vor sta la judecata viitoare la dreapta Mântuitorului. Să ne apropiem deci de Domnul precum a zis sf. Apostol Iacob, cu mâinile și inima curată.

*

Șezătoare culturală. Duminică în 9 l. c. — în cadrele „Căminului cultural“ diaconul Teodor Roșca a ținut conferință despre „Trecutul bisericesc al orașului Caransebeș“. Datele istorice probează că în Caransebeș înainte cu 700 de ani, românii aveau biserica înconjurată de fortăreață. Fiind aici cele mai însemnate instituții banatice, orașul a fost și un centru cu episcopie din cele mai vechi timpuri, aparținând metropoliei de Alba-Iulia. A arătat împrejurările prin care a ajuns biserica din Banat sub stăpânirea sârbilor, începând cu metropolitul Cernoevici (1698) până la 1864.

Date precise despre biserica din Caransebeș avem dela 1700, din însemnările unui preot.

Din șirul celor 46 de preoți din Caransebeș, cel mai însemnat, care a produs epocă în viața bisericească a orașului și a întreg tractului, a fost protopopul Ioan Tomici, dela moartea căruia, incurând se împlinesc 100 de ani,

Sfântul Sinod, întrunit în sesiune ordinară la 15 Februarie a. c. a debătut — între altele — programa analitică a învățământului religios în școlile primare și retipărirea Sfintei Scripturi.

Salariile reduse. De curând s'a legiferat reducerea de salarii — făcută, începând cu 1 Ianuarie a. c., printr'un jurnal al Consiliului de ministrii. Ziarele aduc mai nou știrea, că reducerea anunțată numai pentru aceste trei luni, va fi menținută și pe mai departe.

Concurs.

Consiliul parohial bisericesc gr. ort. român din comuna Căpăt, în baza decisului din 24 Octomvrie No. 5750 B. ex 1932, al Ven. Consiliu eparhial deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de cl. III. din Căpăt, protopresbiteratul Buziașului.

Emolumente :

1. Una și jumătate sesiune parohială constatătoare din circa 46 jug. arabil.

2. Taxe stolare obicinuite.

3. Casă parohială constatătoare din 3 camere.

Alesul va avea a-și plăti impozitele după pământul ce-l folosește. — Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs cu actele cuvenite adresate Consiliului parohial din Căpăt prin Prea On. Oficiu protopresbiteral al Buziașului.

Concurenții sunt poftiți să se prezinte în vreo Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică, cu prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual, și având încuviințarea Prea S. Sale Domnului Episcop diecezan pentru a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și predică.

Căpăt din ședința Consiliului parohial ținută la 18 Decemvrie 1932.

Valeriu Blajovan

preșeinte

Petru Vucan

notar

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Nr. 7626 B. ex 1932.

3—3

Condițiunile de concurs staverite în protocolul ședinței Consiliului parohial din Căpăt ținută în 18 Decemvrie 1932, se aprobă cu aceea, că în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddto 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzul No. protoc. 33. ex 1914, precum și avându-se în vedere deciziunea consistoriului mitropolitan Nr. 358.928 din 13 Noemvrie 1929, — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, la 31 Ianuarie 1933.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

PUBLICAȚIUNE.

Moara episcopescă din Caransebeș str. Ovid Nr. 171, se dă începând cu 1 Mai-1933 în arendă pe calea licitației publice cu oferte închise, cari oferte timbrate în regulă au se între până inclusiv 16 Martie 1933 la Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului, unde se pot primi informațiuni cu privire la această moară.

Consiliul eparhial și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor fără considerare la rezultatul licitației și eventual a respinge toate ofertele fără nici o motivare.

Caransebeș, în 16 Februarie 1933.

Consiliul Eparhial.

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetet,
se găsesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

Conspectul

„Manualele de religie pentru învățământul primar, publicat în „Biserica ortodoxă română” Revista Sfântului Sinod, are în locul prim :

Cărțile de Religione

de Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea

Pentru

1. Școlile de copii mici și clasa I a școlii primare Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii primare „ 15.—

Editate de Librăria Diecezană, Caransebeș.

Prăvălia din colțul casei diecezane No. 169 din loc (unde a fost cândva „Severiniana”) este de închiriat. Ofertele sunt a se înainta fără amânare Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

In atențiunea preoților A apărut și se află la **Librăria Diecezană din Caransebeș „CURS DE CATIHETICĂ SAU METODICA RELIGIUNII“**, Edițiunea III, de **Dr. Petru Barbu.** Prețul Lei 60.

In curând vor apare:

Pe pământul făgăduinței impresii de călătorie de ing. Petru Fotoc.

Cine sunt sectarii? de consilierul ref. eparhial Nicolae Cornean.

Pentru comenzi a se adresa **Librăriei diecezane Caransebeș.**

AVIZ!

Primesc spre executare in culori de ulei tot felul de lucrări de artă bisericească ș.a. ripize, prășnicare, steaguri, mormântul Domnului și tot felul de obiecte bisericești.

Prof. Cornel G. Otonoga
pictor

Caransebeș, Str. Gheșăriei 4.

**FABRICA (ATELIER) DE LUMINI
A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI**

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericeii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.